

Strategie

Euroregionu
Neisse-Nisa-Nysa

2021–2027

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

EUROREGION
neisse–nisa–nysa

Strategie

Euroregionu
Neisse-Nisa-Nysa

2021–2027

Obsah

Úvod	5
Proces zpracování dokumentu	6
Základní informace o Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa	8
Vize, prioritní oblasti	9
<hr/>	
Prioritní oblasti, tematické oblasti a rozvojová opatření	10
<i>A / Doprava</i>	12
<i>B / Hospodářství a cestovní ruch</i>	17
<i>C / Ochrana životního prostředí a klimatu, energetika</i>	21
<i>D / Řízení rizik</i>	25
<i>E / Kultura, vzdělávání a věda</i>	30
<i>F / Podpora přeshraniční spolupráce</i>	35
<hr/>	
Implementace strategie – Akční plán	38
Partneři	39

Úvodní slovo Prezídia Euroregionu

Zemský rada
Dr. Stephan Meyer (D)

Hejtman Libereckého kraje
Martin Půta (CZ)

Prezydent Miasta Bolesławiec
Piotr Roman (PL)

Přeshraniční spolupráce v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Přeshraniční spolupráce se v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa úspěšně rozvíjí již přes 30 let. Ukázala se jako vhodný, dokonce téměř nezbytný, nástroj pro rozvoj našeho společného regionu. Když se ohlédneme zpět, je až neuvěřitelné, co se nám za ty uplynulé dekády podařilo společně dosáhnout. I díky událostem posledních let si stále více uvědomujeme, že přeshraniční spolupráce není samozřejmost a je potřeba ji neustále podporovat.

Proto je potřeba se dívat především dopředu a plánovat, jakým směrem by se měla naše spolupráce v dalších letech rozvíjet. Strategie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, kterou držíte v ruce, je právě tím nástrojem. Jsme si vědomi, že stále existuje mnoho překážek a bariér, které brání rozvoji spolupráce, stejně jako existují oblasti, ve kterých nebyl potenciál euroregionu plně využit.

Doufáme, že se nám podaří cíle, které jsme si společně stanovili, v následujících letech skrze společné úsilí naplnit a zvýšit tak zase o něco více kvalitu života obyvatel našeho Trojzemí.

1

Úvod

Spíše než o klasickou strategii rozvoje přeshraničního území se jedná o strategii rozvoje přeshraniční spolupráce v území, a to v oblastech, kde tato spolupráce má největší přínosy.

Cílem této strategie je:

- Stanovit priority spolupráce v rámci Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (ERN) – tj. stanovit jasné oblasti, ve kterých má být další spolupráce v rámci ERN rozvíjena a Euroregionem jako institucí podporována. Tyto priority jsou stanoveny i pro každou tematickou oblast, ve které většinou fungují pracovní skupiny.
- V co možná největší míře ovlivnit nastavení pravidel pro podporu přeshraniční spolupráce a konkrétních programů přeshraniční spolupráce na období 2021–2027 týkajících se území ERN. Tato strategie definuje priority spolupráce na období shodné s programovacím obdobím EU. ERN je zapojen do přípravy budoucích programů, a je tak schopen poskytnout údaje za své území jak do analytické, tak do návrhové části budoucích programů. Strategie také slouží k efektivnímu zaměření budoucích fondů malých projektů, které bude Euroregion v nadcházejícím období spravovat.
- Identifikovat v území pilotní projekty a připravit je k případné finanční podpoře. I když je možné, že ne všechny projekty a oblasti budou způsobilé k podpoře z budoucích programů přeshraniční spolupráce, bude se ERN snažit tyto projekty podporovat z jiných dotačních programů či prostředků dalších institucí.

V akčním plánu pak mohou být definovány konkrétní pilotní projekty, do kterých mohou být dle příslušných kompetencí zapojeni různí partneři. Některé projekty týkající se především vytváření vhodných podmínek pro spolupráci může realizovat přímo Euroregion jako instituce, některé projekty pak mohou realizovat obce, okresy či kraj a některé další instituce působící na území Euroregionu. V některých oblastech bude naopak spočívat role Euroregionu a jeho členů spíše ve snaze ovlivnit národní legislativu či iniciovat potřebné mezinárodní smlouvy důležité pro rozvoj spolupráce.

Proces zpracování dokumentu

Řídící tým:
I. Wirth (D), P. Branda (CZ),
M. Köhler (D), J. Jakubiec (PL),
G. Zawila (PL)

Postup zpracování strategie vycházel z metodiky zpracování strategických rozvojových dokumentů zvolené již při přípravě strategie na období 2014–2020, která byla vzájemně odsouhlasena všemi třemi stranami Euroregionu. Prezídium Euroregionu bylo rozhodnuto, že proběhne aktualizace stávající strategie, a to za rozsáhlého projednání s odborníky (především členy pracovních skupin EUREX) a aktéry spolupráce v území (obce, města, okresy, kraj, další instituce). Při zpracování Strategie rozvoje ERN byl použit následující postup:

1. fáze Zhodnocení Strategie ERN 2014–2020 a příprava pracovního návrhu

V první fázi bylo provedeno odborné zhodnocení dosavadní Strategie ERN. Jako vstup byla využita analýza a identifikace nových oblastí obsažená v publikaci „Příležitosti a rizika Euroregionu Nisa“. Do strategie tak byla nově či ve větší míře zahrnuta témata, která jsou pro Euroregion velmi aktuální, jako např. minimalizace dopadů změny klimatu, řešení těžebních oblastí či transformace oblastí po ukončení těžby. Dalším tématem, jemuž je nově ve strategii věnována větší pozornost, je poskytování přeshraniční zdravotní péče a s tím obecně související obecně problematická přeshraničních veřejných služeb.

2. fáze Vize, strategické cíle, prioritní oblasti

V druhé fázi probíhaly práce na aktualizaci návrhové části strategie (zpracovávání připomínek a doporučení expertů). Nejprve byla odsouhlasena vize Euroregionu a život v něm vypadat v roce 2027. Poté byly definovány jednotlivé prioritní oblasti, které se následně rozčlenily do tzv. tematických oblastí. Každá z tematických oblastí obsahuje svoji charakteristiku, popis vývoje spolupráce v této oblasti a především cíle, jichž má být v následujících letech dosaženo, případně k nimž má být směřováno. Toto bylo projednáno v příslušných pracovních skupinách EUREX, jejichž členy jsou odborníci na danou tematickou oblast. Každá odborná skupina byla zodpovědná za práci ve své konkrétní tematické oblasti, řídicí tým poté řešil překryvy či témata nepokrytá pracovními skupinami. Ke zpracování dalších témat byli pozváni experti z příslušné oblasti. Byla zajištěna jednotná struktura výstupů všech pracovních skupin.

3. fáze Opatření

Ve třetí fázi zpracování strategie byl v jednotlivých tematických oblastech v pracovních skupinách aktualizován seznam opatření vedoucích k dosažení stanovených cílů. Pro každé opatření byl vypracován krátký popis a zdůvodnění, vč. uvedení vhodných aktivit.

4. fáze Finalizace dokumentu – návrh implementace, vyhodnocování

V poslední fázi tvorby Strategie byl celý dokument finalizován. Všechny dílčí výstupy za tematické oblasti byly agregovány do jednoho uceleného dokumentu. Byl odsouhlasen postup implementace Strategie skrze Akční plán, jež bude průběžně vyhodnocován a aktualizován. Pro zpracování strategie vzniklo několik grémií. Samotnou tvorbu strategie zastřešovalo Prezídium Euroregionu, které celému procesu dodávalo především politickou záštitu. Řídící tým koordinoval tvorbu strategie a pravidelně vyhodnocoval pokrok ve tvorbě strategie a navrhoval další postupy. Samotná práce probíhala v odborných pracovních skupinách EUREX složených z expertů na jednotlivé tematické oblasti ze všech stran hranice. Využity byly znalosti i dalších expertů, především v oblastech, kde se pracovní skupiny nescházely pravidelně. Probíhaly konzultace s územními aktéry, kdy bylo zpracováno velké množství písemných připomínek. Výsledek se stal podkladem pro další třístrannou harmonizaci. Konečné znění bylo odsouhlaseno přednosty okresů (landráty) v květnu 2013 a v červnu 2013 bylo předáno Euroregionu Neisse e.V.

V procesu harmonizace bylo vydefinováno následujících šest nejdůležitějších oblastí

A

Doprava

B

Hospodářství
a cestovní
ruch

C

Životní
prostředí,
klima a energie

D

Řízení
rizik, zdraví
a bezpečnost

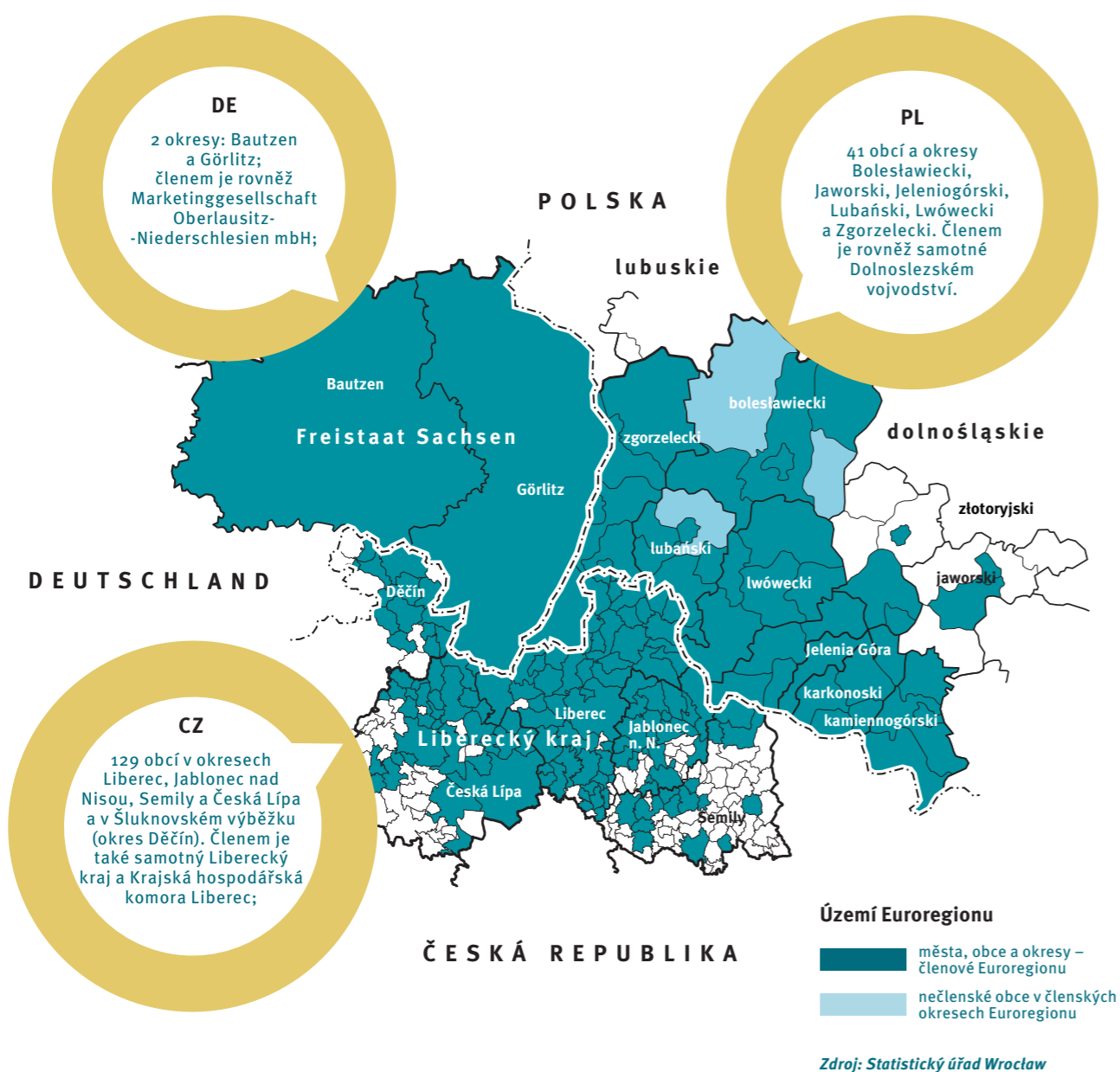
E

Kultura, sport,
vzdělávání
a znalosti

F

Podpora
přeshraniční
spolupráce

Základní informace o Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Myšlenka založení Euroregionu na trojmezí států Polska, Německo a tehdy ještě Československa se zrodila mezi politiky, ekonomy a akademiky na přelomu let 1990/1991. Od počátku měla samosprávný charakter a získala podporu primátora Liberce, zemského rady okresu Žitava a jelenohorského vojvody. Na základě jednání a konzultací podepsaly tři strany dne 15. května 1991 Prohlášení o spolupráci – přeshraničním partnerství a o několik dnů později, tj. 23. téhož měsíce, se v Žitavě uskutečnila „zakladatelská konference trojmezí“, nad kterou převzali záštitu prezidenti tří států: Václav Havel, Lech Wałęsa a Richard von Weizsäcker. Byla na ní uzavřena předběžná dohoda o založení subjektu „Euroregion trojmezí“ (od tohoto názvu bylo později upuštěno a byl nahrazen názvem Euroregion Neisse-Nisa-Nysa) a bylo přijato Memorandum vytyčující další směry činnosti. V červenci 1991 byla v Žitavě zřízena koordinační kancelář Euroregionu Nisa. Obdobně, i když ještě s minimálním personálním obsazením, vznikly v Liberci a v Jelení Hoře. V srpnu téhož roku byly připraveny stanovy a projekt organizační struktury a byl schválen konečný termín pro schvalování usnesení o vstupu do vznikajícího euroregionu místními samosprávami. Dne 21. prosince 1991 se konalo v Žitavě první zasedání Rady Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Toto datum se považuje za oficiální datum jeho založení. V příštím roce Rada Euroregionu přijala první verzi Rámcové dohody o spolupráci, schválila akční plán a logo a zároveň

přijala usnesení o členství v Asociaci evropských hraničních regionů (AEBR). Euroregion Neisse-Nisa-Nysa nemá ve smyslu právních předpisů jednotlivých států právní subjektivitu. Všechny jeho orgány pracují na základě národní legislativy. Tvoří ho tři sdružení: Euroregion Neisse, e.V., Euroregion Nisa a Euroregionu Nysa. Členství je vnitřní záležitostí každé ze stran a nevyžaduje souhlas partnerů. Cíle a rozsah spolupráce členů Euroregionu byly stanoveny v přijaté Rámcové dohodě o spolupráci. K nejvýznamnějším cílům patřila podpora zájmů obcí, okresů a občanských aktivit, které jsou v souladu s rozvojovými cíli regionu a také pomoc na regionální úrovni v oblastech, které vedou ke vstupu do Evropské unie.

Vize, prioritní oblasti

4.1 Vize Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je místem, které se rozvíjí díky přeshraniční spolupráci mezi samosprávnými orgány, organizacemi a lidmi v každé oblasti lidského života. Díky tomu jeho obyvatelé využívají všech výhod a možností, které jim poskytuje poloha příhraničního území a otevřené hranice. Mají lepší přístup k veřejným službám. Existuje přeshraniční konsensus o tom, jak postupovat v citlivých záležitostech jako je ukončování těžby a následná transformace území a ekonomiky Euroregionu.

4.2 Prioritní oblasti

K uskutečnění vize je zapotřebí, aby se rozvíjela spolupráce především v následujících prioritních oblastech:

- Doprava
- Hospodářství a cestovní ruch
- Životní prostředí, klima a energie
- Řízení rizik, zdraví a bezpečnost
- Kultura, sport, vzdělávání a znalosti
- Podpora přeshraniční spolupráce

5

Prioritní oblasti, tematické oblasti a rozvojová opatření

V této kapitole jsou rozpracovány jednotlivé prioritní oblasti. V rámci každé z nich jsou popsány tematické oblasti. Každá tematická oblast obsahuje svoji charakteristiku, stručný popis vývoje spolupráce v dané oblasti a stanovuje specifické cíle – tj. čeho by mělo být v dané tematické oblasti do roku 2027 dosaženo. Všechny prioritní oblasti jsou stejně důležité. K dosažení cílů jsou navržena jednotlivá rozvojová opatření s uvedením, k naplnění jakých cílů dané tematické oblasti opatření přispívá, zdůvodněním opatření a výčtem vhodných aktivit.

A

Doprava

A.1

Silniční doprava

OPATŘENÍ A.1.1

Společné plánování a rozvoj silniční sítě, bezpečnost dopravy

OPATŘENÍ A.1.2

Investice do nových a zlepšení stávajících přeshraničních silničních spojení

OPATŘENÍ A.1.3

Nemotorizovaná doprava

OPATŘENÍ A.1.4

Navigace pro návštěvníky Euroregionu

A.2

Železniční doprava

OPATŘENÍ A.2.1

Investice do nových a modernizace stávajících železničních propojení

OPATŘENÍ A.2.2

Schvalování kolejových vozidel, zjednodušení podmínek pro jejich provoz

A.3

Veřejná doprava

OPATŘENÍ A.3.1

Další rozvoj přeshraniční veřejné dopravy

OPATŘENÍ A.3.2

Vybudování a rozvoj společných nabídek dopravy a cestovního ruchu a jejich účinná podpora

B

Hospodářství a cestovní ruch

B.1

Hospodářství, rozvoj, inovace a trh práce

OPATŘENÍ B.1.1

Podpora inovací, výzkumu a vývoje

OPATŘENÍ B.1.2

Podpora místní ekonomiky a prezentace společného hospodářského prostoru

OPATŘENÍ B.1.3

Podpora pružného přeshraničního trhu práce

B.2

Cestovní ruch

OPATŘENÍ B.2.1

Koordinace cestovního ruchu

OPATŘENÍ B.2.2

Investice do infrastruktury a služeb cestovního ruchu

OPATŘENÍ B.2.3

Vytváření a propagace společných nabídek a produktů cestovního ruchu

OPATŘENÍ B.2.4

Zaměstnanost v sektoru cestovního ruchu

C

Životní prostředí, klima a energie

C.1

Životní prostředí, klima a energie

OPATŘENÍ C.1.1

Spolupráce institucí a udržitelné sítě

OPATŘENÍ C.1.2

Udržitelné využívání zdrojů

OPATŘENÍ C.1.3

Předcházení přírodním katastrofám

OPATŘENÍ C.1.4

Minimalizace dopadů změny klimatu

OPATŘENÍ C.1.5

Řešení těžebních oblastí

OPATŘENÍ C.1.6

Transformace oblastí po ukončení těžby

C.2

Energie

OPATŘENÍ C.2.1

Obnovitelné zdroje energie

D

Řízení rizik, zdraví a bezpečnost

D.1

Krizové řízení

OPATŘENÍ D.1.1

Legislativa a regionální smlouvy pro krizové řízení

OPATŘENÍ D.1.2

Vytvoření účinného systému krizového řízení

OPATŘENÍ D.1.3

Spolupráce hasičů

D.2

Záchranné služby a veřejné zdraví

OPATŘENÍ D.2.1

Legislativa a regionální smlouvy pro spolupráci záchranných služeb

OPATŘENÍ D.2.2

Spolupráce záchranných služeb

OPATŘENÍ D.2.3

Poskytování přeshraniční zdravotní péče

OPATŘENÍ D.2.4

Výměna informací a koordinace v oblasti veřejného zdraví

D.3

Bezpečnost

OPATŘENÍ D.3.1

Spolupráce v oblasti veřejné bezpečnosti

E

Kultura, sport, vzdělávání a znalosti

E.1

Kultura a sport

OPATŘENÍ E.1.1

Zachování a ochrana kulturního dědictví

OPATŘENÍ E.1.2

Propojování jednotlivých odvětví kultury

OPATŘENÍ E.1.3

Sport

E.2

Vzdělání a znalosti

OPATŘENÍ E.2.1

Rozvoj spolupráce v oblasti výchovy, vzdělávání a znalostí

OPATŘENÍ E.2.2

Rozvoj jazykových kompetencí

OPATŘENÍ E.2.3

Zprostředkovávání kulturních a historických znalostí

F

Podpora přeshraniční spolupráce

F.1

Vytváření vhodných rámcových podmínek a nástrojů

OPATŘENÍ F.1.1

Podpora přeshraničních vztahů a projektů

OPATŘENÍ F.1.2

Statistické služby

F.2

Strukturální spolupráce

OPATŘENÍ F.2.1

Veřejná správa a služby

OPATŘENÍ F.2.2

Doplňkové formy spolupráce

Doprava

A

PRIORITNÍ OBLAST DOPRAVA

Silniční doprava

A.1

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Existence kvalitních dopravních propojení je základním předpokladem přeshraničního rozvoje hospodářské a sociální spolupráce. Důležitou roli hraje dopravní propojení i v rozvoji cestovního ruchu. Vstupem do schengenského prostoru byly vytvořeny dobré rámcové podmínky pro rozvoj přeshraničního spojení. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa se nachází na průsečíku důležitých dopravních os. Hustota dopravní sítě je ve všech třech zemích rozdílná. Mimo toho zde existují také kvalitativní rozdíly. V české a polské části stále existuje potřeba dalších investic.

Vývoj spolupráce

Na začátku 90. let stály v popředí zájmu obnova historických a vytvoření nových přeshraničních spojení (hraničních přechodů). Byly realizovány investiční záměry, vybudovány a modernizovány mosty a silnice a vytvořeny nové hraniční přechody. To přispělo k rozvoji dopravní sítě v této bývalé periferní oblasti. Významnými projekty bylo propojení silnice I/35 a B178 přes polské území či rekonstrukce silnic od zámku Frýdlant k zámku Czocho. I nadále však existují administrativní hranice a je potřeba spolupráci rozvíjet. Od počátku devadesátých let minulého století dochází v Euroregionu rovněž k rozvoji cyklo dopravy. Vznikly přeshraniční cyklotrasy (jako např. páteřní Odra-Nisa či Nová Hřebenovka) i cyklostezky.

Specifické cíle

1. Zlepšení společného plánování silniční sítě a koordinace investic
2. Modernizace a zachování silniční sítě v příhraničí
3. Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy
4. Rozvoj a zachování infrastruktury pro nemotorizovanou dopravu (cyklistická doprava).
5. Zlepšení řízení a orientace návštěvníků na území Euroregionu

A.2

A

Železniční doprava

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Kvalitní železniční síť s příslušnou infrastrukturou je významná nejen pro rozvoj hospodářství a cestovního ruchu v regionu, ale také důležitým faktorem pro spolupráci. Atraktivní železniční propojení umožňuje rozvoj osobní i nákladní dopravy. V této tematické oblasti (A.2) je řešena infrastruktura pro železniční dopravu a podmínky pro nasazování kolejových vozidel. Samotné spoje jsou řešeny v tematické oblasti A.3. Veřejná doprava.

Vývoj spolupráce

Přeshraniční spolupráce v oblasti železniční dopravy se rozvíjí od samého počátku fungování Euroregionu. Podařilo se obnovit některá historická spojení (např. spojení Harrachov – Sklářská Poruba) a modernizovat stávající. Velké úsilí bylo věnováno zjednodušení schvalování vozidel pro nasazení na přeshraničních tratích vč. požadavků na strojvůdce.

Specifické cíle

1. Zlepšení přeshraniční dostupnosti území Euroregionu železniční dopravou
2. Zvýšení bezpečnosti železniční dopravy
3. Zlepšení rámcových podmínek pro nasazování vozidel a pro udělování technických osvědčení pro jejich provoz

OPATŘENÍ A.1.1

Společné plánování a rozvoj silniční sítě, bezpečnost dopravy

Vazba na specifický cíl

Zlepšení společného plánování silniční sítě a koordinace investic • Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

Zdůvodnění

Podmínkou pro rozvoj dopravy v Euroregionu je přeshraniční koordinace spolupráce. Je nutno zintenzivnit výměnu informací, především s ohledem na různé národní pravidla silničního provozu a jazykovou bariéru.

Vhodné aktivity

Společné plánování a koordinace rozvoje silniční sítě včetně plánování investic • Koordinace oprav komunikací • Koordinace protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod na silniční infrastruktuře • Pravidelná výměna informací • Inicie a realizace projektů ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu na přeshraničních tazích (vícejazyčné informace, značení, bezpečnostní opatření) • Koordinace rozvoje a modernizace plošné sítě dobíjecích stanic pro elektromobilitu (nízkouhlíková doprava) v souladu s poptávkou

OPATŘENÍ A.1.4

Navigace pro návštěvníky Euroregionu

Vazba na specifický cíl

Zlepšení řízení a orientace návštěvníků na území Euroregionu

Zdůvodnění

Pro bezpečnou orientaci má být vybudován a průběžně aktualizován praktický přeshraniční informační systém pro řízení a lepší orientaci návštěvníků. Tímto způsobem lze návštěvníkům umožnit přímý (bezbariérový) přístup k četným turisticky významným cílům.

Zdůvodnění

Vícejazyčná navigace k turistickým cílům • Informační systémy o možnostech parkování a volných kapacitách v parkovacích domech • Informační systémy k nízkouhlíkové dopravní infrastruktuře • Digitalizace navigačních systémů • Informace o alternativních dopravních nabídkách veřejné hromadné dopravy • Mobilní aplikace, publikace

OPATŘENÍ A.1.2

Investice do nových a zlepšení stávajících přeshraničních silničních spojení

Vazba na specifický cíl

Modernizace a zachování silniční sítě v příhraničí • Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

Zdůvodnění

Kvalitní dopravní spojení, další hraniční přechody a hraniční mosty, pokrývající poptávku, jsou základním předpokladem pro rozvoj území Euroregionu. Nadále přetrvává potřeba investic do dopravní sítě a zásadní modernizace stávajících komunikací. Podporována by měla být rovněž multimodální doprava (vybudování napojení na železniční nákladní dopravu). Optimálně modernizované komunikace přispějí i ke zvýšení bezpečnosti.

Vhodné aktivity

Zlepšení stávající infrastruktury a její doplnění o nová přeshraniční spojení • Optimalizace a rozšíření stávající dopravní sítě a napojení dalších částí Euroregionu na přeshraniční dopravní tahy (dopravní síť)

OPATŘENÍ A.1.3

Nemotorizovaná doprava

Vazba na specifický cíl

Rozvoj a zachování infrastruktury pro nemotorizovanou dopravu (cyklistická doprava) • Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy

Zdůvodnění

Rozvoj nemotorizované dopravy, především cyklo dopravy, hraje významnou roli od samého začátku fungování Euroregionu a to jak pro rozvoj cestovního ruchu, tak pro rozvoj přeshraničních kontaktů obyvatel. Nadále přetrvává potřeba investovat do infrastruktury vč. té doprovodné.

Vhodné aktivity

Investice do infrastruktury cyklistické dopravy – cyklostezky a doprovodná infrastruktura (samoobslužné stanice, bezpečná místa pro odstavení kol, dobíjecí stanice pro elektrokola) • Investice do napojení příslušných tras na přeshraniční a evropské cyklostezky a magistrály • Údržba a zlepšování stávající sítě cyklostezek • Propojení nemotorizované a motorizované dopravy (vč. veřejné hromadné dopravy) – uzly

Veřejná doprava

TEMATICKÁ
OBLAST

A.3

Charakteristika oblasti

Přeshraniční integrace v rámci regionu a kvalitní dostupnost území pro obyvatele a návštěvníky vyžaduje vytváření nových přeshraničních dopravních spojení a další rozvoj těch stávajících, s přihlédnutím k alternativním, nízkoemisním a udržitelným formám veřejné dopravy. Velký potenciál skýtá využití veřejné dopravy pro rozvoj cestovního ruchu v Euroregionu (dostupnost turistických atrakcí a zajímavostí). V této tematické oblasti (A.3) je řešeno zajišťování veřejné dopravy, a to jak autobusové tak železniční vč. návazností na další druhy veřejné dopravy. Infrastruktura pro tuto dopravu

je pak řešena v tematické oblasti A.1 Silniční doprava a A.2 Železniční doprava.

Vývoj spolupráce

Těžiště spolupráce spočívalo v zavedení a dalším rozvoji jednotné jízdenky EURO NISA TICKET+ platné na celém území Euroregionu. Byly realizovány projekty k její propagaci a zlepšení informovanosti o jízdách. Za účelem zpřístupnění nabídek občanské vybavenosti a zásobování, pro lepší napojení venkovských oblastí a vytváření návazností na nabídky v oblasti cestovního ruchu je nezbytný další rozvoj stávajících a inicializace

nových spojení. Byly zřízeny přeshraniční autobusové i vlakové linky, některé z nich jsou přímo zaměřené na rozvoj cestovního ruchu. Rovněž došlo ke společnému zajištění dopravců jako např. na železniční trati Liberec-Hrádek nad Nisou-Zittau-Varnsdorf/Drážďany.

Specifické cíle

1. Zlepšení přeshraniční dostupnosti území Euroregionu veřejnou dopravou
2. Zvýšení kvality dopravních spojení
3. Zvýšení atraktivity společné dopravní nabídky pro obyvatele a návštěvníky
4. Zvýšení povědomí o společných nabídkách a spojeních

OPATŘENÍ A.3.1

Další rozvoj přeshraniční veřejné dopravy

Vazba na specifický cíl

Zlepšení přeshraniční dostupnosti území Euroregionu veřejnou dopravou • Zvýšení kvality dopravních spojení • Zvýšení atraktivity společné dopravní nabídky pro obyvatele a návštěvníky

Zdůvodnění

Pro zlepšení dostupnosti území Euroregionu je zapotřebí nadále rozvíjet přeshraniční veřejnou dopravu a to především v místech, kde doposud nabídky chyběly. Velký potenciál skýtá další rozvoj společné jízdenky (EURO NISA TICKET+) a společné zajišťování dopravců.

Vhodné aktivity

Zlepšení kvality stávajících přeshraničních spojení a iniciace nových spojení včetně návaznosti dále do regionu (on demand doprava atd.) • Přeshraniční turistická spojení • Koordinace jízdů • Další rozvoj společného jízdového dokladu EURO NISA TICKET+ • Odbavovací zařízení umožňující platit různými měnami • Rozvoj integrované přeshraniční veřejné dopravy • Podpora udržitelné mobility (elektropohon, vodíkový pohon) • Poskytování potřebných informací cestujícím s omezenou mobilitou • Elektronické zobrazovače jízdových řádů

OPATŘENÍ A.3.2

Vybudování a rozvoj společných nabídek dopravy a cestovního ruchu a jejich účinná podpora

Vazba na specifický cíl

Zvýšení atraktivity společné dopravní nabídky pro obyvatele a návštěvníky • Zvýšení povědomí o společných nabídkách a spojeních

Zdůvodnění

Právě dostupná a kvalitní veřejná doprava hraje velkou roli i v oblasti rozvoje cestovního ruchu na území Euroregionu. Je zapotřebí rozvíjet spolupráci aktérů ze všech tří stran Euroregionu, a to jak v oblasti veřejné dopravy tak v oblasti podpory cestovního ruchu, aby byli návštěvníci informováni jak o turistických atrakcích tak i o jejich dostupnosti veřejnou dopravou. I v této oblasti existuje velký potenciál pro další rozvoj společné jízdenky např. ve vazbě na ubytování.

Vhodné aktivity

Zlepšování informačního systému v oblasti jízdového řádu a paměťových aktivit • Informační aktivity a kampaně (interaktivní aplikace pro chytré telefony a tablety, publikace, spoty v médiích) • Propojení dopravních nabídek s turistickými zajímavostmi • Rozvoj (společné) jízdenky ve vazbě na ubytování

Hospodářství a cestovní ruch

Hospodářství, rozvoj, inovace a trh práce

TEMATICKÁ
OBLAST

B.1

Charakteristika oblasti

Hospodářský rozvoj hraje klíčovou roli v utváření regionu. V minulosti se region rozvíjel jako tradiční průmyslová oblast (textilní průmysl, sklářství), která prochází významnou proměnou hospodářství (nárůst automotive sektoru). Další restrukturalizace hospodářství se očekává v souvislosti s útlumem těžby a přechodem na nízkouhlikovou ekonomiku. Důležitou roli v hospodářském rozvoji hrají malé a střední podniky. Inovace a jejich transfer jsou důležitými faktory dalšího hospodářského rozvoje Euroregionu. Významným hospodářským faktorem v celém regionu je cestovní ruch, kterému se věnuje samostatná tematická oblast B.2.

Vývoj spolupráce

Spolupráce v hospodářské oblasti byla od počátku založena především na spolupráci hospodářských komor, které prostřednictvím svých kontaktních center podporují podniky a pomáhají jim při navazování spolupráce. Docházelo také k rozvoji společného pracovního trhu a rozvoji pracovní mobility.

Specifické cíle

1. Zintenzivnění stávajících kooperací a výměny informací mezi podniky a zajištění transferu znalostí mezi podniky, výzkumnými institucemi a vysokými školami
2. Vytváření příznivých podmínek pro rozvoj hospodářské spolupráce
3. Prezentace pohraničí jako atraktivního hospodářského prostoru
4. Zlepšení inovačního potenciálu Euroregionu
5. Vytvoření flexibilního přeshraničního trhu práce

OPATŘENÍ B.1.1

Podpora inovací, výzkumu a vývoje

Vazba na specifický cíl

Zintenzivnění stávajících kooperací a výměny informací mezi podniky výzkumnými institucemi a vysokými školami • Zlepšení inovačního potenciálu Euroregionu

Zdůvodnění

Za účelem posílení inovačního potenciálu regionálních firem je nutno rozvíjet vzájemné kooperační vztahy vysokých škol, univerzit a podniků.

Vhodné aktivity

Spolupráce všech akterů za účelem vytvoření rámcových podmínek pro rozvoj hospodářství (komory, veřejná správa, partneři na trhu práce, školy, vysoké školy, výzkumné instituce, podniky) • Podpora přeshraničního vytváření kvalifikační nabídky odpovídající potřebám • Rozvoj a intenzivnější využívání struktur pro výzkum a vývoj (vč. podpory soukromých i státních výzkumných iniciativ v příhraničí • Zajištění mezinárodnosti vysokého školství a výzkumných institucí • Prohloubení kooperací mezi vysokými školami a podniky ve všech třech zemích (výměny studentů, praxe) • Rozvoj kooperací podpůrných struktur pro start-upy (coworking, podnikatelské inkubátory atd.)

OPATŘENÍ B.1.2

Podpora místní ekonomiky a prezentace společného hospodářského prostoru

Vazba na specifický cíl

Vytváření příznivých podmínek pro rozvoj hospodářské spolupráce • Společná prezentace přeshraničního území jako atraktivního hospodářského prostoru

Zdůvodnění

Přeshraniční hospodářský prostor nabízí zvláštní příležitosti pro místní firmy a podnikatele. Je zapotřebí jejich spolupráci systematicky podporovat a rovněž usnadňovat (zasazovat se o zjednodušování podmínek). Euroregion nabízí rovněž výhody pro investory, které je třeba prezentovat jak regionálně, tak i nadregionálně.

Vhodné aktivity

Podpora euroregionálních hospodářských koloběhů • Informace pro podnikatele o sousedních trzích a podmínkách podnikání • Zvyšování výměny znalostí mezi vysokými školami, vzdělávacími institucemi a podniky • Odbourávání byrokratických překážek • Zjednodušení v oblasti přeshraniční logistiky vytvářením rámcových právních podmínek a vymezováním a poskytováním odpovídajících

terminálů • Společná prezentace regionu a podpora při propagaci regionálních produktů a značek

OPATŘENÍ B.1.3

Podpora pružného přeshraničního trhu práce

Vazba na specifický cíl

Vytvoření flexibilního přeshraničního trhu práce

Zdůvodnění

Pro efektivní využití ekonomického potenciálu Euroregionu je důležité podporovat co nejpružnější přeshraniční trh práce. Důležité je poskytování odborného poradenství o pracovních možnostech a příležitostech jakož i o podmínkách práce v zahraniční nebo v oblastech přeshraničního dojíždění za prací (pendlerství).

Vhodné aktivity

Přeshraniční zprostředkování práce – spolupráce EURES poradců a dalších partnerů na trhu práce • Příprava kvalifikované pracovní síly v perspektivních oblastech jako jsou řemeslo a průmysl • Zlepšování mobility na trhu práce • Vytváření podmínek pro alternativní formy práce jako home office, mobilní práce, coworking atd. • Zlepšování podmínek pro přeshraniční pracovníky (pendlery) a zaměstnávání cizinců

Cestovní ruch

TEMATICKÁ
OBLAST

B.2

Charakteristika oblasti

Cestovní ruch hraje svým velkým potenciálem klíčovou roli v hospodářském rozvoji Euroregionu. Všechny strany patří k turisticky atraktivním regionům, a to především díky přírodnímu (hory, jeskyně, vodní plochy) a kulturně historickému bohatství (hrady, zámky, sakrální památky, podstávkové domy), parkům a památkám, rovněž z oblasti průmyslové kultury. Kromě toho se v regionu nabízí mnoho rekreačních zařízení a aktivit, které lze navštěvovat celoročně a nezávisle na počasí. Existuje potenciál pro vytvoření společného prázdninového regionu.

Vývoj spolupráce

Na začátku spolupráce se pozornost soustředila na výměnu informací o strukturách podpory cestovního ruchu a o turistické nabídce sousedních zemí. Byly vydávány společné vícejazyčné informační materiály, uskutečnily se společné prezentace na veletrzích cestovního ruchu. Byla pořízena koncepce cestovního ruchu v ERN. Vznikly euroregionální trasy pro cyklisty i pěší (například cyklostezka Odra-Nisa nebo Severní Hřebenovka či Via Sacra). V současné době je v popředí zájmu zvyšování kvality a propojování služeb. EURE NISA TICKET+ umožňující cestování ve všech třech zemích Euroregionu nabízí možnosti rozvoje přeshraničního cestovního ruchu.

Specifické cíle

1. Zefektivnění koncepční spolupráce a koordinace rozvoje cestovního ruchu
2. Zlepšení infrastruktury a kvality služeb navázaných na klíčové přeshraniční produkty / projekty
3. Zvýšení atraktivity nabídek a produktů cestovního ruchu v ERN a jejich efektivní propagace
4. Zajištění kvalifikované pracovní síly pro přeshraniční cestovní ruch

OPATŘENÍ B.2.1

Koordinace cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zefektivnění koncepční spolupráce a koordinace rozvoje cestovního ruchu

Zdůvodnění

V jednotlivých zemích existují rozdílné představy o rozvoji cestovního ruchu. Je proto důležité zlepšit koordinaci a spolupráci již stávajících destinačních managementů. Na polské straně ERN v podstatě chybí fungující destinační management. Je nutno využít potenciál pro zvýšení vzájemné informovanosti o nabídkách v cestovním ruchu a jejich propojení. K tomu mohou být využita rovněž nová média (např. mobilní aplikace, geocaching).

Vhodné aktivity

Koncepční spolupráce v rámci dalšího rozvoje cestovního ruchu • Vytváření a rozvoj vhodných kooperačních struktur • Pořizování vhodných marketingových strategií pro zlepšení image regionu • Rozvoj spolupráce destinačních managementů • Vývoj jednotných a srovnatelných standardů kvality služeb a infrastruktury včetně kontroly kvality • Podpora individuální turistiky • Spolupráce v oblasti pěší turistiky, cykloturistiky a vodní turistiky

OPATŘENÍ B.2.4

Zaměstnanost v sektoru cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zajištění kvalifikovaných pracovníků pro přeshraniční cestovní ruch

Zdůvodnění

Prostřednictvím zvýšení kvality služeb může být zvýšena návštěvnost turistických cílů v sousedních zemích zahraničními turisty (v rámci Euroregionu i mimo Euroregion). Znalost jazyků sousedů a zvyšování kvalifikace pracovníků v cestovním ruchu je základním předpokladem pro rozvoj optimálního přeshraničního turistického regionu.

Vhodné aktivity

Vzdělávání pracovníků ve vztahu k přeshraničnímu cestovnímu ruchu • Nabídky na zvyšování kvalifikace (další vzdělávání) • Jazykové vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu • Rozšíření oprávnění k poskytování průvodcovských služeb na celý Euroregion

OPATŘENÍ B.2.2

Investice do infrastruktury a služeb cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Zlepšení infrastruktury a kvality služeb navázaných na klíčové přeshraniční produkty/projekty

Zdůvodnění

Opatřeními, jakými bylo například uzavření hranic, gastronomických provozů a zákazy ubytování, došlo v uplynulých letech k zastavení pozitivně se rozvíjejícího cestovního ruchu. Další rozvoj a zlepšování infrastruktury cestovního ruchu a služeb je pro blaho regionu rozhodující.

Vhodné aktivity

Budování, údržba, rekonstrukce a revitalizace turistické infrastruktury • Aktivity ke zvyšování kvality turistické infrastruktury a služeb cestovního ruchu • Zlepšování dostupnosti turistických cílů • Rozvoj doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (rozvoj a doplnění nástupních míst pro turisty, stání pro karavany, dobíjecích stanic pro elektrokola, odpadové hospodářství...) • Investice do přeshraničního propojování turistické infrastruktury (turistické stezky, cyklostezky...) a služeb

OPATŘENÍ B.2.3

Vytváření a propagace společných nabídek a produktů cestovního ruchu

Vazba na specifický cíl

Rozšíření nabídek a produktů cestovního ruchu v regionu a jejich efektivní propagace

Zdůvodnění

V území chybí kvalitní přeshraniční produkty cestovního ruchu. Euroregion je třístranným územím se čtyřmi jazyky, proto velkou překážku představuje jazyková bariéra a z ní vyplývající nedostatečná propagace produktů. Rozvoj a propagace nových produktů je v této souvislosti zásadní.

Vhodné aktivity

Vytváření společných přeshraničních nabídek a produktů • Regionální a nadregionální prezentace turistických nabídek a produktů • Podpora řemeslné a zážitkové turistiky ((euro)regionální produkty, (euro)regionální značky, geografické označení, agroturistika, kulturní stezky) • Vícejazyčné informace pro turisty • Spolupráce při propojování cyklostezek a turistických stezek, případně při vytváření nových propojení • Rozvoj spolupráce destinačních managementů • Využití moderních komunikačních prostředků (aplikace pro chytré telefony, sociální sítě) • Propojení společné jízdenky s internetovými turistickými a rezervačními systémy Opatření b.2.4

Životní prostředí, klíma a energie

Ochrana životního prostředí a klimatu

TEMATICKÁ
OBLAST

C.1

Charakteristika oblasti

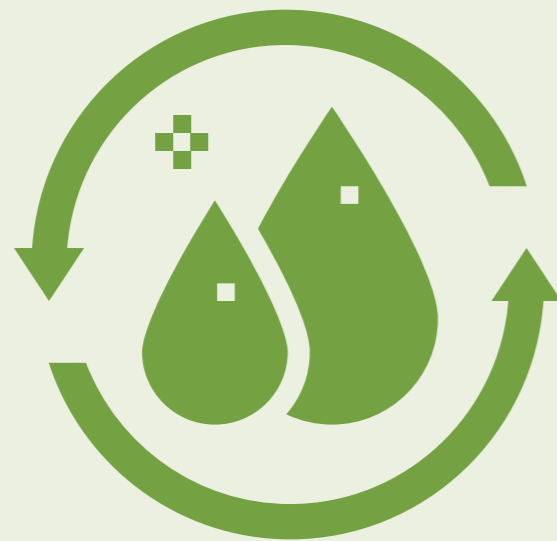
Udržitelné využívání zdrojů, zachování druhově pestré fauny i flory a také zvláštností a krásy přírody a krajiny jsou základními předpoklady pro kvalitu života obyvatel a mají význam také coby „měkké“ regionální faktory pro hospodářský a turistický rozvoj v regionu trojzemí. V oblasti ochrany životního prostředí jde především o zachování chráněných a lesních území, která se v Euroregionu nacházejí. Standardy pro kvalitu ovzduší, půdy a vody jsou z velké části stanoveny EU. Z toho vyplývají také společné přístupy. Opatření v ochraně klimatu slouží k zachování cenného přírodního prostoru v Euroregionu.

Vývoj spolupráce

Od začátku spolupráce spočívalo její těžiště ve sledování a zlepšování kvality vody v Lužické Nise (příprava a posuzování vodohospodářských projektů). Dalšími důležitými tématy byly: ochrana před povodněmi, ochrana lesa, zamezení šíření invazivních druhů rostlin, projekty v oblasti zarybnění, i práce s veřejností a turistické využití Nisy. Spolupráce se rozvinula rovněž v oblasti lesního hospodářství a ochrany přírody (spolupráce v rámci přeshraničních národních parků nebo chráněných oblastí).

Specifické cíle

1. Snížení znečištění životního prostředí a zachování stabilního ekosystému
2. Zachování a zlepšení kvality vody
3. Zachování a udržitelné využívání přírodních zdrojů
4. Předcházení přírodním katastrofám a snižování jejich dopadů
5. Minimalizace dopadů změny klimatu a odpovídající adaptační opatření

OPATŘENÍ C.1.1

Spolupráce institucí a udržitelné sítě

Vazba na specifický cíl

Snížení znečištění životního prostředí a zachování stabilního ekosystému
• Zachování a zlepšení kvality vody

Zdůvodnění

Díky spolupráci a realizaci společných projektů se podařilo zlepšit stav životního prostředí. Tyto aktivity musí pokračovat mj. se zohledněním Nature 2000 a Evropské rámcové směrnice o vodách. Stav životního prostředí je zapotřebí kontinuálně monitorovat.

Lesy, vodní toky, parky a zahrady jsou nedílnou součástí krajiny. Musí být zachovány jak ve své ochranné funkci, tak i jako území pro aktivní odpočinek. Velký potenciál pro rozvoj spolupráce nabízí environmentální vzdělávání.

Vhodné aktivity

Pokračující ochrana chráněných oblastí soustavy NATURA 2000 • Spolupráce při odstraňování invazivních druhů • Spolupráce při naplňování Evropské rámcové směrnice o vodách • Vytváření chráněných pobřežních zón • Přeshraniční monitoring životního prostředí • Vysazování alejí podél přeshraničních historických a současných komunikací • Opatření k naplňování klimatických cílů EU a dalších souvisejících předpisů • Podpora environmentálního vzdělávání a lesní pedagogiky • Spolupráce při sanaci, rekultivaci a následného využití krajiny po důlní činnosti • Výměna informací, odborné vzdělávání, odborné konference a oborově specifické analýzy • Práce s veřejností

OPATŘENÍ C.1.4

Minimalizace dopadů změny klimatu

Vazba na specifický cíl

Minimalizace dopadů změny klimatu a v oblasti odpovídajících adaptačních opatření

Zdůvodnění

Změna klimatu a ničení životního prostředí představují existenční hrozbu. V současné době je uváděna do praxe Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal), která si klade za cíl Evropu proměnit v moderní, konkurenceschopný hospodářský region s efektivním využíváním zdrojů. V Euroregionu by měly být tyto kroky koordinovány a pokud možno společně realizovány.

Vhodné aktivity

Spolupráce při omezování klimaticky škodlivých procesů a jejich dopadů • Opatření k dosažení klimatických cílů EU • Společný postup v rámci adaptace na změnu klimatu (zadržování vody v krajině, posílení vodního režimu, výměna informací o adaptačních opatřeních)

OPATŘENÍ C.1.2

Udržitelné využívání zdrojů

Vazba na specifický cíl

Snížení znečištění životního prostředí a zachování stabilního ekosystému • Zachování a udržitelné využívání přírodních zdrojů

Zdůvodnění

V popředí stojí rozdílné přístupy pro zachování přírodních zdrojů. Nalezení konsensu mezi všemi důležitými aktéry pro využití a zachování přírody není důležité pouze na národní úrovni, ale také v rámci celého Euroregionu. V důsledku demografického vývoje (úbytek obyvatelstva) je účelné sledovat spolupráci v oblastech zásobování obyvatelstva přeshraničně, mj. v oblasti zásobování vodou, čištění odpadních vod, odpadového hospodářství a recyklace.

Vhodné aktivity

Poživování koncepcí, studií a projektů k udržitelnému využívání přírodních zdrojů včetně udržitelného cestovního ruchu. • Koordinace spolupráce v ochraně přírody, péče o krajinu, při ochraně a využívání lesa a půdy (společné informační a monitorovací systémy) • Spolupráce v oblasti odpadového hospodářství • Kooperace v oblasti udržitelného zemědělství (alternativní pěstební metody, rozvoj regionálních trhů, používání ekologických hnojiv atd.) • Práce s veřejností

OPATŘENÍ C.1.5

Řešení těžebních oblastí

Vazba na specifický cíl

Snížení znečištění životního prostředí a zachování stabilního ekosystému • Zachování a udržitelné využívání přírodních zdrojů

Zdůvodnění

V kontextu s aktuálními diskusí o ukončení využívání uhlí pro výrobu elektrické energie vznikají otázky ohledně řešení aktivních povrchových dolů. Je zapotřebí nalézt ekologická a efektivní řešení, která budou v nejvyšší možné míře minimalizovat dopady na životní prostředí a obyvatele regionu.

Vhodné aktivity

Snížení negativních vlivů těžby na životní prostředí • Stabilizace vodního režimu v okolí těžeb • Vypracování udržitelných a inovativních koncepcí a řešení v oblasti technologií, automatizace a digitalizace

OPATŘENÍ C.1.3

Předcházení přírodním katastrofám

Vazba na specifický cíl

Předcházení přírodním katastrofám a snižování jejich dopadů

Zdůvodnění

Pro předcházení katastrofám je zapotřebí účinných preventivních opatření. Přitom je důležitá informovanost jak na odborné úrovni, tak i u široké veřejnosti, aby bylo možné v případě škodných událostí účinně reagovat. Pro zkrácení reakčních časů u škodných událostí je nutné zlepšit hlásné systémy (systémy včasného varování).

Vhodné aktivity

Spolupráce při přírodních katastrofách a rozsáhlých škodných událostech
• Příprava, koordinace a realizace k přírodě blízkých protipovodňových opatření

OPATŘENÍ C.1.6

Transformace oblastí po ukončení těžby

Vazba na specifický cíl

Zachování a zlepšení kvality vody • Zachování a udržitelné využívání přírodních zdrojů

Zdůvodnění

Na území Euroregionu se nachází několik povrchových dolů, které způsobují rozsáhlé změny krajiny a další (negativní) vlivy. Obnovy, případně rekultivace pro jiné účely má být dosaženo prostředím přeshraničních jednání.

Vhodné aktivity

Likvidace ekologických zátěží • Rekultivace, opatření po ukončení těžby • Průzkum tržního potenciálu a potenciálu pro zaměstnanost (mimo jiné využití know-how bývalých pracovníků dolů)
• Pořízení společných koncepcí pro nové využití bývalých důlních areálů a jejich infrastruktury
• Vytvoření systému pro management vody (například odvodňování, zatápění jam dolů, monitoring hladiny podzemní vody) • Přeměna důlních krajin na turisticky využitelné rekreační oblasti • Získávání finančních prostředků a vytváření odpovídajících fondů

Energie

C.2

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Pro další snižování skleníkových plynů získávají na významu úspory energií a využívání obnovitelných zdrojů energie. Efektivní využívání energií je díky evropským klimatickým cílům, rostoucím cenám energií a ubývajícím přírodním zdrojům stále důležitějším tématem. Národní koncepce a záměry mají díky geografické blízkosti společné styčné plochy. Vzájemně se odlišují, mohou však mít dopady na sousední země. Územní blízkost aktérů je však také dobrým předpokladem pro budoucí trvalou spolupráci a společná řešení.

Vývoj spolupráce

Spolupráce v oblasti energií se začala rozvíjet teprve v posledních letech a je teprve na počátku. Na území ERN působí energetické agentury, které mají zájem o spolupráci a které již realizovaly několik projektů.

Specifické cíle

1. Vytváření předpokladů pro spolupráci v efektivním využívání energie, energetických úsporách, ve využívání obnovitelných zdrojů energie a zavádění nových technologií
2. Minimalizace dopadů změny klimatu

OPATŘENÍ C.2.1

Obnovitelné zdroje energie

Vazba na specifický cíl

Vytváření předpokladů pro spolupráci v oblastech efektivního využívání energie, energetických úsporách, využívání obnovitelných zdrojů energie a zavádění nových technologií

- Minimalizace dopadů změny klimatu

Zdůvodnění

V Euroregionu byla zahájena spolupráce mezi institucemi a agenturami v oblasti energií. Tuto spolupráci je potřeba zintenzivnit, je nutno zapojit nové partnery.

Vhodné aktivity

Vytváření sítí spolupracujících aktérů a institucí

- Přeshraniční transfer znalostí a technologií
- Spolupráce při aplikaci evropské legislativy
- Výzkum a vývoj alternativních energetických systémů a metod pro ukládání energií (například technologie power-to-x)
- Vývoj koncepcí pro nové využití reliktních ploch
- Příprava a realizace společných projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energií, ukládání energie a dodávání energie zpět do sítě
- Spolupráce při snižování klimapoškozujících procesů

Krizové řízení

TEMATICKÁ
OBLAST

D.1

Charakteristika oblasti

Euroregion je územím, které v sobě skrývá potenciál ohrožení, a to především povodněmi. Dalšími riziky jsou nebezpečí požárů a kontaminace půdy. Spolupráce v oblasti prevence a koordinovaného krizového řízení má vliv i na ochranu životního prostředí. Specifickou oblastí je spolupráce při předcházení ohrožení.

Vývoj spolupráce

Spolupráce v této oblasti se rozvíjela od samého vzniku euroregionu, a to především v podobě společných cvičení, soutěží a konferencí hasičů. Spolupráce se postupně rozšiřovala i na další oblasti a nyní se soustředí na celou oblast krizového řízení.

Specifické cíle

1. Zlepšení legislativních rámcových podmínek pro přeshraniční zásahy
2. Zvýšení schopnosti rychle reagovat na přeshraniční ohrožení
3. Zintenzivnění spolupráce odborníků na boj s nebezpečím
4. Zvýšení povědomí o možných ohroženích mezi širokou veřejností

OPATŘENÍ D.1.1

Legislativa a regionální smlouvy pro krizové řízení

Vazba na specifický cíl

Zlepšení legislativních rámcových podmínek pro přeshraniční zásahy.

Zdůvodnění

Mezistátní právní úpravy a smlouvy tvoří předpoklady pro efektivní spolupráci v oblasti krizového řízení (mj. v oblasti záchranných služeb, hasičů). Je potřeba tyto úpravy iniciovat a zasazovat se o jejich zavedení. Na tomto základě mohou být sjednávány regionální dohody. Euroregion může svými dlouholetými zkušenostmi tyto procesy podpořit.

Vhodné aktivity

Vytváření právních analýz, studií • Pořádání seminářů, konferencí • Inicie nutných právních změn na státní a federální (spolkové) úrovni • Spolupráce při přípravě a implementaci regionálních dohod • Vytváření společných koncepcí pro oblast požární ochrany a ochrany před katastrofami

OPATŘENÍ D.1.2

Vytvoření účinného systému krizového řízení

Vazba na specifický cíl

Zvýšení schopnosti rychle reagovat na přeshraniční ohrožení • Zintenzivnění spolupráce odborníků na boj s nebezpečím • Zvýšení povědomí o možných ohroženích mezi širokou veřejností

Zdůvodnění

I když v ERN existují zavedené struktury spolupráce v oblasti krizového řízení, je stále zapotřebí zajistit vyšší flexibilitu a efektivitu tohoto systému. Je třeba jej neustále přizpůsobovat aktuálním rámcovým podmínkám (nové národní a evropské úpravy, změny národních struktur). Je zapotřebí rovněž zvýšit povědomí široké veřejnosti o těchto procesech. Je nutno vyvíjet úsilí v oblasti prevence a řízení rizik.

Vhodné aktivity

Koordinace spolupráce všech dotčených institucí • Realizace společných cvičení • Vytvoření společného systému včasného varování • Vybavení zásahových jednotek (hasiči, zdravotní záchranné služby, krizové řízení) kompatibilní technikou, především speciální výbavou pro požáry a přírodní katastrofy • Vytvoření přeshraničně platných zásahových dokumentů • Práce s veřejností (zaměření na prevenci)

OPATŘENÍ D.1.3

Spolupráce hasičů

Vazba na specifický cíl

Zvýšení schopnosti rychle reagovat na přeshraniční ohrožení.

Zdůvodnění

Na území Euroregionu se nacházejí rozlehlé lesní oblasti, v nichž je v případě požárů a jiných katastrof nezbytný koordinovaný a rychlý zásah. To vyžaduje nejen existenci příslušných dohod, společných zásahových plánů a cvičení, ale i odpovídajícího vybavení. V této souvislosti je rozhodující cílená práce s veřejností pro zvýšení povědomí obyvatelstva a také práce s mládeží.

Vhodné aktivity

Společná praktická cvičení • Výměna informací • Vybavení kompatibilní technikou, především speciální výstrojí pro požáry a přírodní katastrofy • Investice do protipožárních opatření v lesních porostech napadených kůrovcem • Zavádění společných zásahových dokumentů • Práce s veřejností (zaměření na prevenci) • Práce s mládeží

Záchranné služby a veřejné zdraví

TEMATICKÁ
OBLAST

D.2

Charakteristika oblasti

Oblasti veřejného zdraví a záchranných služeb do značné míry ovlivňují kvalitu života obyvatel. Rychlá vzájemná pomoc a podpora, zvláště při nehodách a při ohrožení, přispívají ke zvýšení bezpečnosti obyvatel Euroregionu. Potřeba informovanosti existuje v oblasti šíření nemocí/epidemií a prevence. Mimoto existují možnosti přeshraničních preventivních opatření v oblasti veterinární péče.

Vývoj spolupráce

V minulosti byly podepsány dohody zdravotnických záchranných služeb Euroregionu o spolupráci a přeshraniční pomoci. Pravidelně byly realizovány odborné konference, cvičení a projekty. Zpracovávány byly legislativní realizační dokumenty. V oblasti veřejného zdraví vznikl hlásný systém infekčních onemocnění.

Specifické cíle

1. Vytvoření fungujícího systému spolupráce zdravotnických záchranných služeb
2. Zlepšení vybavení záchranných služeb kompatibilní výstrojí a technikou
3. Vytvoření vhodné mezinárodní právní úpravy a dohod pro každodenní přeshraniční spolupráci záchranných služeb
4. Zlepšení dostupnosti přeshraniční zdravotní péče pro obyvatele pohraničí
5. Zlepšení výměny informací a zkušeností v oblasti veřejného zdraví

D

Bezpečnost

D.3

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Kvůli členství všech tří zemí v Schengenském prostoru a s tím souvisejícím zrušením stálých hraničních kontrol existuje v Euroregionu větší potřeba policejní i soudní spolupráce a to především s ohledem na přeshraniční kriminalitu.

Vývoj spolupráce

Spolupráce v této oblasti se rozvíjela od roku 1991 v rámci trilaterální euroregionální pracovní skupiny, později přímo na úrovni policejních struktur, státních zastupitelství a soudů, a to často na základě konkrétních projektů. Později byly uzavřeny bilaterální mezivládní dohody o spolupráci policie a celní služby. Tyto dohody umožňují efektivní boj proti kriminalitě v přeshraničním kontextu, který má být dále rozvíjen.

Specifické cíle

1. Zajištění veřejné bezpečnosti
2. Snížení kriminality v příhraničí
3. Koordinace a propojení relevantních bezpečnostních orgánů

OPATŘENÍ D.2.1

Legislativa a regionální smlouvy pro spolupráci zdravotnických záchranných služeb

Vazba na specifický cíl

Vytvoření vhodné právní úpravy a dohod pro každodenní přeshraniční spolupráci záchranných služeb.

Zdůvodnění

Spolupráce vyžaduje mezistátní právní úpravy, které je nutno regionálně realizovat. Jejich provádění na místě je třeba podporovat.

Vhodné aktivity

Vytváření právních analýz, studií • Pořádání seminářů, konferencí • Vytváření rámcových podmínek pro přeshraniční zásahy letecké záchranné služby • Vývoj softwarových produktů nutných pro spolupráci • Simulace typických situací a průběhu spolupráce v těchto situacích • Inicializace a implementace nutných zákonů a příslušných dohod • Vzájemné uznávání kvalifikací

OPATŘENÍ D.2.4

Výměna informací a koordinace v oblasti veřejného zdraví

Vazba na specifický cíl

Prohloubení výměny informací a zkušeností v oblasti veřejného zdraví.

Zdůvodnění

Na základě volného pohybu osob je stále důležitější rychlá výměna informací v oblasti veřejného zdraví. Předpokladem pro to je kontinuální spolupráce.

Vhodné aktivity

Výměna informací ohledně epidemiologické situace a v ostatních lékařských oborech • Koordinace protiepidemických opatření při překračování hranic • Organizování konferencí a seminářů pro odborníky ve zdravotnictví • Pokračování výměny informací ohledně kvality vod určených ke koupání – poskytování informací veřejnosti • Spolupráce v oblasti telemedicíny

OPATŘENÍ D.2.2

Spolupráce záchranných služeb

Vazba na specifický cíl

Vytvoření fungujícího systému spolupráce zdravotnických záchranných služeb • Zlepšení vybavení záchranných služeb kompatibilní výstrojí a technikou

Zdůvodnění

V Euroregionu existuje dobrá spolupráce záchranných služeb (zdravotnická záchranná služba, horská služba a vodní záchranná služba), kterou je potřeba nadále rozvíjet. Přetrvává potřeba společného (rovněž jazykového) vzdělávání, vyplývající z pokroku lékařské vědy, a dále také vybavení kompatibilní technikou.

Vhodné aktivity

Koordinace fungování záchranných služeb • Harmonizace metodiky společných zásahů • Vybudování společného koordinačního a školicího střediska • Pořádání konferencí, odborných seminářů k zajištění výměny zkušeností a informací • Vytvoření společné stálé zásahové jednotky zdravotnické záchranné služby • Přeshraniční krizové plány • Realizace společných cvičení • Jazykové a odborné vzdělávání odborných pracovníků • Vybavení vhodnou kompatibilní technikou • Analýzy, studie

OPATŘENÍ D.2.3

Poskytování přeshraniční zdravotní péče

Vazba na specifický cíl

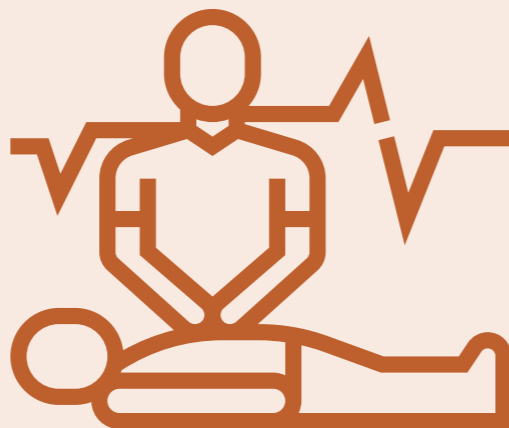
Zlepšení dostupnosti přeshraniční zdravotní péče pro obyvatele pohraničí.

Zdůvodnění

Akutní lékařská stacionární péče v sousední zemi je často bližší, než péče, dostupná v příslušném spádovém území domovské země pacienta. O přežití pacienta často rozhodují minuty. V případě, že se na území sousední země, nebo přímo na hranici, vyskytne případ vyžadující akutní zásah, jsou nezbytná odpovídající a jasná pravidla umožňující nekomplikovaný a rychlý zásah.

Vhodné aktivity

Studie a analýzy • Přeshraniční krizové plány • Expertní konzultace • Komunikace se zájmovými skupinami – nemocnicemi a dalšími poskytovateli • Jednání se subjekty, které náklady přebírají • Jednání k převzetí podílu na nákladech zásahu • Optimalizace zajištění péče v případě krizových situací (pandemie)

E

Kultura, sport,
vzdělávání
a znalosti

E

PRIORITNÍ OBLAST KULTURA, SPORT, VZDĚLÁVÁNÍ A ZNALOST

Kultura a sport

E.1

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

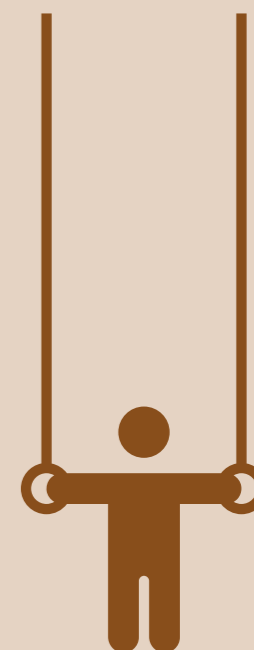
Historicky utvářená pestrá kulturní krajina Euroregionu má být zachována a dále rozvíjena s cílem zachování kulturního dědictví, vytváření regionální identity a také jako základ pro rozvoj cestovního ruchu. Lužicko-srbskou kulturu, jako zvláštnost Horní Lužice, je nutno zahrnout do rozvojových koncepcí. Území Euroregionu patří k nejbohatším oblastem Evropy, co se týče množství a kvality památek. Pro oblast kultury jsou obzvláště důležitá následující témata: zachování krajiny podstávkových domů, archeologie, péče o hudbu (hudební školy), výtvarné umění, literatura (knihovny), sociokultura, dramatické umění, muzea a skanzeny, zoologická zařízení, parky, zahrady. Kromě uvedených kulturních aspektů hraje v Euroregionu významnou roli v rozvoji přeshraničních kontaktů také sport.

Vývoj spolupráce

Od doby existence Euroregionu byly vyměňovány praktické zkušenosti odborníků, organizovány odborné konference a pracovní setkání, např. knihoven, muzeí a institucí památkové péče. Spolupráce se rozvíjela především prostřednictvím konkrétních projektů. V posledních letech se do popředí důležitosti dostávají kulturní akce či společné publikace zaměřené na veřejnost. Probíhala výměna v oblasti tradičních řemesel v souvislosti s rekonstrukcemi kulturních památek. Intenzivněji se pracovalo s veřejností pro zvýšení povědomí ohledně společného kulturního dědictví. Dvou a třístranné sportovní akce se v Euroregionu staly tradicí, spojovacím článkem mezi Čechy, Němci a Poláky.

Specifické cíle

1. Zpřístupnění kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a vytváření společné identity
2. Zachování památkové krajiny a její propagace
3. Prohloubení spolupráce v oblasti kultury a sportu

OPATŘENÍ E.1.1

Zachování a ochrana kulturního dědictví

Vazba na specifický cíl

Zpřístupnění kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a vytváření společné identity

- Zachování památkové krajiny a její propagace

Zdůvodnění

Euroregion je charakteristický svou pestrou kulturní krajinou. Toto kulturní dědictví je třeba zachovat veřejnosti a dále jej zpřístupňovat (rovněž infrastrukturně). To platí také pro lokální tradice a zvyky. Jednotlivá kulturní centra mají být dále rozvíjena, propojována a propagována. Zahrnuta mají být také opatření rekonstrukce a obnovy historických, kulturních a technických památek euroregionálního významu (mj. také podstávkové domy).

Vhodné aktivity

Sanace, revitalizace a zpřístupnění památek

- Zachování a rozvoj nehmotného kulturního dědictví
- Pořádání odborných seminářů, konferencí, workshopů a školení
- Realizace společných výstav
- Vytváření kooperujících sítí na ochranu a podporu starých řemeslných tradic
- Vytvoření systému vzdělávání v oblasti tradičních řemesel
- Vytváření a údržba kulturních stezek
- Obnova a propagace historických míst paměti (Digitální) propojování kulturních institucí
- Vydávání společných publikací
- Pořádání kulturních akcí pro mládež a širokou veřejnost
- Posílení regionálních zvláštností, především lužicko-srbské kultury
- Vytváření studií, koncepcí
- Rozvoj a zachování významných kulturních institucí
- Aktivity pro uchování kulturní krajiny
- Opatření k zachování a oživení historických center měst

OPATŘENÍ E.1.2

Propojování jednotlivých odvětví kultury

Vazba na specifický cíl

Prohloubení spolupráce v oblasti kultury a sportu

- Zprostředkování kulturního dědictví Euroregionu veřejnosti a vytváření společné identity

Zdůvodnění

Euroregion disponuje velkým počtem kulturních institucí – divadel, muzeí, galerií, knihoven a dalších zařízení, včetně kulturní a kreativní ekonomiky. Jejich vzájemné propojení a spolupráce představuje potenciál pro vytváření jedinečné nabídky kultury v Euroregionu pro obyvatele všech tří zemí a návštěvníky Euroregionu. To může významně přispět k vytváření společné identity.

Vhodné aktivity

Společné kulturní a vzdělávací akce

- Výměna pracovníků
- Kulturní a vzdělávací nabídky pro veřejnost (výstavy, soutěže, autorská setkání, filmové produkce, podpora tradičních řemesel)
- Vydávání společných, vícejazyčných publikací
- Jazykové vzdělávání pracovníků
- Rozšiřování digitálních a elektronických propojení
- Digitalizace a restaurování sbírek a fondů
- Vytváření systémů jednotného vstupného a slev (propojení s jízdenkou Euro-Neisse-Ticket)
- Vytváření přehledu společných kulturních akcí, například kalendáře akcí
- Technická řešení pro odstranění jazykových bariér (například Audio Guides, vícejazyčné filmy atd.)
- Propojování soukromého a veřejného sektoru v oblastech kultury

OPATŘENÍ E.1.3

Sport

Vazba na specifický cíl

Prohloubení spolupráce v oblasti kultury a sportu.

Zdůvodnění

Sport slouží ke zlepšení tělesného a duševního zdraví, přispívá ke zlepšení vzájemného soužití společnosti a nabízí možnost integrace sociálně i jinak znevýhodněných skupin obyvatel. Sport často umožňuje nonverbální komunikaci a může vést k odbourávání překážek a předsudků.

Vhodné aktivity

Společná propagace a realizace sportovních akcí

- Zajištění odpovídajícího vybavení
- Zajištění odborné komunikace a výměny
- Vydávání publikací

E

Vzdělání a znalosti

TEMATICKÁ
OBLAST

E.2

Charakteristika oblasti

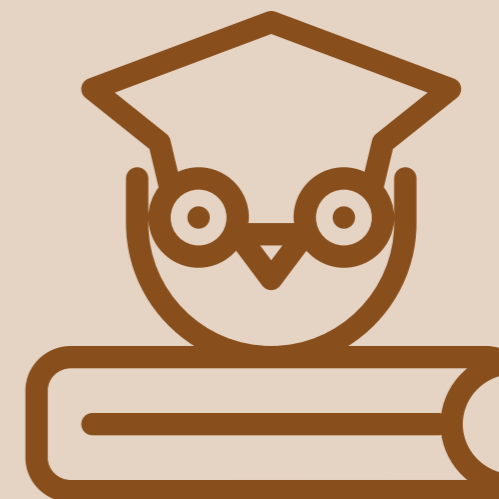
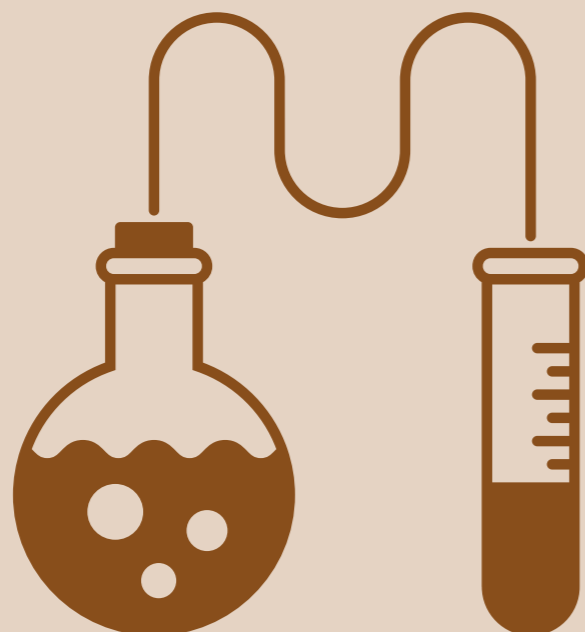
Znalosti regionu a jeho zvláštností vč. znalosti jazyka jsou předpokladem pro pochopení sousedů. Existuje spolupráce institucí v oblasti vzájemného poznávání, výměny znalostí a jazykového vzdělávání. Spolupráce všech vzdělávacích a výzkumných institucí a iniciativ celoživotního vzdělávání vytváří dobrý základ pro odbourávání předsudků, pro dobré soužití a také k posílení regionální identity. Významnou roli v oblasti vzdělávání a poznávání společné historie hrají jak knihovny, tak i další kulturní instituce.

Vývoj spolupráce

Jakožto výsledek spolupráce vzdělávacích institucí vznikly různé formy vzdělávání, jako například festivaly vzdělávání, informační portál pro školy, mezinárodní vzdělávací platforma pro strojírenství, odborné vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky a další popularizační akce pro veřejnost. Spolupráce vysokých škol je koordinována Akademickým koordinačním střediskem v ERN (ACC). V oblasti dějin zintenzivnili historici svou výzkumnou činnost a zpřístupnili své poznatky široké veřejnosti.

Specifické cíle

1. Rozvoj spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí
2. Posílení zájmu obyvatel o sousední země
3. Zvýšení vícejazyčnosti obyvatel Euroregionu
4. Zprostředkování znalostí a pochopení společné historie
5. Posílení euroregionálního povědomí
6. Vytváření společné identity

OPATŘENÍ E.2.1

Rozvoj spolupráce v oblasti výchovy, vzdělávání a znalostí

Vazba na specifický cíl

Rozvoj spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí • Zprostředkování znalostí široké veřejnosti • Zprostředkování znalostí k lepšímu poznání a pochopení společné historie • Posílení euroregionálního povědomí • Vytváření společné identity

Zdůvodnění

Společné vzdělávací nabídky pro děti, mládež i dospělé všech tří sousedních zemí ve všech fázích života jsou základem pro odbourávání předsudků, chápaté soužití a pro posílení společné euroregionální identity. Rozdílné vzdělávací systémy, nedostatečné rámcové podmínky pro výměnu pedagogických pracovníků a chybějící finanční zabezpečení dlouhodobějších kooperací patří k významným úkolům přeshraničního rozvoje vzdělávání.

Vhodné aktivity

Iniciace nových, konsolidace a rozvoj stávajících vzdělávacích nabídek, programů, projektů • Realizace praxí s odborným a jazykovým vzděláváním • Výměna zkušeností a spolupráce učitelů a ostatních pedagogických pracovníků • Výměna odborníků v rámci sousedního jazykového vzdělávání rodilými mluvčími • Zavedení modelů tandemového učení (společné učení dětí nebo dospělých ze sousedních zemí) • Rozvoj studijních možností a organizace výměnných a studijních pobytů • Realizace společných výzkumných a transferových projektů • Přeshraniční akademické struktury k podpoře výzkumu, transferu a vzdělávání • Spolupráce v oblasti kvality výchovy a vzdělávání • Koordinace vědecké spolupráce • Spolupráce v oblasti odborného (profesního) vzdělávání • Lepší propagace (marketing) vzdělávacích nabídek • Dialog s mládeží – vytváření vhodných platforem • Sportovní aktivity

OPATŘENÍ E.2.2

Rozvoj jazykových kompetencí

Vazba na specifický cíl

Zvýšení vícejazyčnosti obyvatel Euroregionu • Rozvoj spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí • Posílení zájmu obyvatel o sousední země • Posílení euroregionálního povědomí • Vytváření společné identity

Zdůvodnění

Živá pospolitost sousedních jazyků němčiny, češtiny, polštiny a lužické srbštiny činí z Euroregionu jedinečný prostor s velkým potenciálem pro rozvoj a integraci regionu. Interkulturní kompetence a znalost jazyka sousedů získávají čím dál více na ekonomickém významu pro podniky i obyvatele. Přispívají také k posílení jejich regionální identity. Průběžná možnost výuky jazyků sousedů ve všech fázích vzdělávání, počínaje mateřskou školou, není v současné době všude zajištěna. Zvláštní příležitost učit se přirozenému jazyku sousedů v autentické komunikaci a interakci s rodilými mluvčími by měla být více využívána ve všech oblastech vzdělávání.

Vhodné aktivity

Vytvoření přeshraniční sítě pro rané vzdělávání v sousedním jazyce • Senzibilizace a (jazyková, interkulturní a metodická) zvyšování kvalifikace aktérů vzdělávání (zejména pedagogických specialistů, školské správy) – školení, přeshraniční stáže, studijní pobyty, výměna odborných znalostí a zkušeností, společné další vzdělávání • Vytvoření příležitostí ke studiu jazyků ve všech fázích celoživotního vzdělávání se zvláštním zaměřením na autentickou komunikaci s rodilými mluvčími (modely tandemového učení, jazykové modely, studijní cesty, studijní pobyty) • Vybudování podpůrných struktur (poskytování informací, poradenství a odborné podpory pro ty, kdo se podílejí na vzdělávání) • Realizace motivačních a informačních kampaní pro širokou veřejnost • Podpora inovací ve vzdělávání • Zprostředkování interkulturních dovedností • Rozvoj kulturních a jazykových dovedností pracovníků orgánů veřejné správy

OPATŘENÍ E.2.3

Zprostředkovávání kulturních a historických znalostí

Vazba na specifický cíl

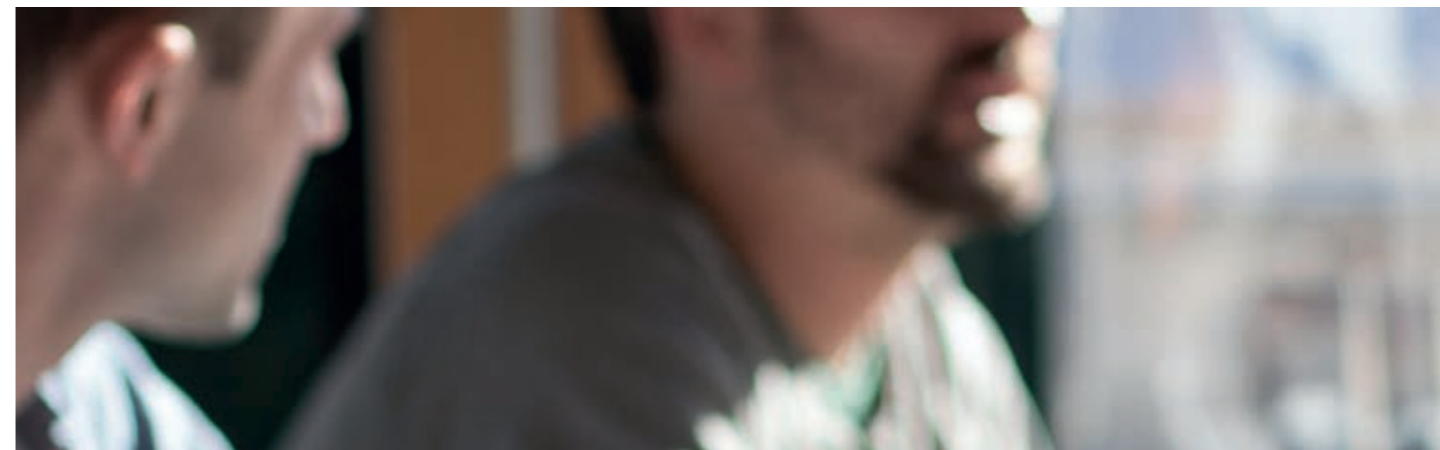
Rozvoj spolupráce výchovných a vzdělávacích institucí • Zprostředkování znalostí a pochopení společné historie • Vytváření společné identity

Zdůvodnění

Poznávání a pochopení společné historie a jejich specifík je důležité pro vytvoření euroregionální identity. Znalost historie a její společná interpretace je předpokladem k odbourání vzájemných předsudků a rozvoje spolupráce v jakékoli oblasti. Historici již odborně zpracovali řadu rozmanitých témat v (euro)regionálním kontextu. Pro další podporu této důležité práce je nutné, aby se do popředí dostala kromě osvědčených metod i interaktivní a digitální řešení. Zprostředkování historických znalostí je přitom důležité především pro cílovou skupinu mladých lidí.

Vhodné aktivity

Podpora vědeckých prací historiků • Sestavování sborníků a odborných publikací • Pořádání odborných konferencí • Vytváření publikací pro výuku dějepisu • Realizace webových prezentací • Využívání interaktivních metod • Pořádání výstav a projektových dnů • Spolupráce vzdělávacích institucí v oblasti historie • Pořádání populárně-vědeckých akcí pro mládež a širokou veřejnost

Podpora přeshraniční spolupráce

Vytváření vhodných rámcových podmínek a nástrojů

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Hranice stále představují významnou bariéru. Přeshraniční spolupráce se ve většině případů nerozvíjí automaticky a jednoduše a je potřeba ji systematicky v území podporovat. Je úkolem především místních a regionálních samospráv sdružených v Euroregionu vytvářet podmínky pro rozvoj spolupráce na svém území a podporovat konkrétní přeshraniční iniciativy – propojovat různé aktéry, pomáhat jim v odborné spolupráci a konkrétních projektech, zabezpečit předávání informací přes hranice. Témata a aktivity, uvedené v této prioritní oblasti, je nutno chápat průřezově.

Vývoj spolupráce

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa byl založen s hlavním cílem podporovat rozvoj přeshraniční spolupráce na svém území. Jednalo se o iniciativu obcí a okresů. Šlo o první euroregion v zemích Střední a Východní Evropy. Od té doby se aktivity ERN soustředí na vytváření vhodných rámcových podmínek pro spolupráci a její podporu realizovanou především prostřednictvím programů Interreg (vč. Fondu malých projektů). V rámci dosavadní práce vyplynulo, že je třeba koordinovat odlišné kompetence institucí. Euroregion proto cíleně zprostředkovává kontakty na kooperační partnery.

Specifické cíle

1. Inicializace a podpora kooperačních struktur a platform
2. Zajištění předávání informací a poskytování srovnatelných statistických informací
3. Koordinace a posilování práce odborných i politických grémií
4. Podpora projektů místního a regionálního dosahu ve všech prioritních oblastech

OPATŘENÍ F.1.1

Podpora přeshraničních vztahů a projektů

Vazba na specifický cíl

Iniciace a podpora kooperačních struktur a platform • Podpora projektů místního a regionálního dosahu ve všech prioritních oblastech • Koordinace a posilování práce odborných i politických grémií

Zdůvodnění

Přeshraniční spolupráce přináší největší efekty, pokud se realizují konkrétní projekty s viditelnými výsledky. Dopady mají prospět společnému území. Proto mají být podporovány projekty velkých a zkušených institucí, ale také projekty malých žadatelů. V některých konkrétních případech je nutná pomoc při hledání partnera. Na základě regionálních potřeb a společné strategie má Euroregion iniciovat projektové záměry a tyto případně i sám realizovat.

Vhodné aktivity

Posílení role euroregionů v regionálním rozvoji • Pokračování správy Fondu malých projektů prostřednictvím euroregionů • Akvizice projektových záměrů • Organizování informačních kampaní, akcí

a školení pro potenciální žadatele • Asistence při přípravě projektů • Zapojení Euroregionu do přípravy a realizace programů přeshraniční spolupráce a spolurozhodování o projektech • Zjednodušení programů INTERREG (především Fondů malých projektů) • Vytváření dotačních programů v souladu s potřebami regionu • Využívání nebo realizace dalších dotačních programů (nezávisle na programu INTERREG)

OPATŘENÍ F.1.2

Statistické služby

Vazba na specifický cíl

Zajištění předávání informací a poskytování srovnatelných statistických informací • Inicializace a podpora kooperačních struktur a platform

Zdůvodnění

Národní statistické úřady pracují na poskytování srovnatelných informací, které charakterizují oblast euroregionální spolupráce, se zaměřením na identifikaci metodických rozdílů, aby byla umožněna správná interpretace dat. Publikace přístupným způsobem prezentují shody a rozdíly mezi jednotlivými národními částmi. Od vzniku Euroregionu statistici pracují na vytváření, aktualizaci a rozšiřování společné

databáze charakterizující polsko-německo-české pohraničí. Výsledkem dlouholeté spolupráce byly také četné statistické publikace (metodické, průřezové, tematické, ročenky Euroregionu, řada publikací o městech a obcích Euroregionu, ale i studie o dalších euroregionech působících na hranicích těchto tří zemí.

Jedním z hlavních předpokladů pro úspěšný rozvoj přeshraniční spolupráce je vzájemné poznávání se a uvědomění si vzájemných rozdílů i toho, co je všem společné. Spolupráci statistických služeb tak od počátku rozvoje spolupráce v Euroregionu připadá důležitá úloha.

Vhodné aktivity

Vytváření srovnávacích statických souhrnů, databází a analýz • Organizace výměny zkušeností, konferencí, seminářů • Aktivity zaměřené na poskytování srovnatelných statistických informací o socio-ekonomické situaci Euroregionu

Strukturální spolupráce

TEMATICKÁ
OBLAST

Charakteristika oblasti

Fungující spolupráce umožňuje vytvářet platformy, na kterých se budou setkávat aktéři bez ohledu na hranice, kde se budou propojovat a komunikovat o nejrůznějších tématech. To vytváří základy pro společné plány, strategie a konkrétní projekty. V této souvislosti je důležitá kontinuální komunikace a porovnávání rozvojových priorit a adaptace na aktuální výzvy na nejrůznějších úrovních.

Vývoj spolupráce

Euroregion od začátku podporuje přeshraniční komunikaci a výměnu na nejrůznějších úrovních. Základním předpokladem pro zlepšení nejrůznějších problémů v trojzemí byl rozvoj institucionální kooperace. Tato spolupráce se po celé roky upevňovala, vznikly společné dokumenty, pravidla a strategie tvořící základ koordinovaného přístupu. V průběhu fungování Euroregionu vzniklo a fungovalo mnoho expertních pracovních skupin (EUREX), poskytujících prostor pro odbornou přeshraniční spolupráci.

Specifické cíle

1. Posilování institucionální kapacity a rozvoj kooperací institucí
2. Zvyšování znalostí o kultuře, jazyku a vývoji organizačních struktur sousedních zemí
3. Intenzifikace komunikace a interakce veřejných institucí
4. Zvýšení dostupnosti přeshraničních veřejných služeb

OPATŘENÍ F.2.1

Veřejná správa a služby

Vazba na specifický cíl

Posilování institucionální kapacity a rozvoj kooperací institucí • Zvyšování znalostí o kultuře, jazyku a vývoji organizačních struktur sousedních zemí • Intenzifikace komunikace a interakce veřejných institucí • Zvýšení dostupnosti přeshraničních veřejných služeb

Zdůvodnění

Významným aspektem spolupráce v regionu je míra vzájemné důvěry a úroveň spolupráce občanské společnosti i orgánů veřejné správy. V souvislosti s rozvojem přeshraniční spolupráce je zapotřebí zvyšování efektivity veřejné správy. Výsledkem těchto opatření má být vyšší míra kooperace orgánů veřejné správy, přispívající k lepšímu poznání a vzájemnému porozumění. Pro obyvatele příhraničních oblastí je také klíčová dostupnost veřejných služeb, jejichž přeshraniční poskytování může zvýšit jak jejich nabídku, tak kvalitu.

Vhodné aktivity

Setkávání pracovníků veřejné správy • Vytváření společných koncepcí, strategií a akčních plánů • Digitalizace veřejné správy • Rozvoj

interkulturních a jazykových dovedností pracovníků veřejné správy • Rozvoj přeshraničních veřejných služeb (analýza potřeb, právních překážek, uvádění do praxe) • Koordinace euroregionálních politik rozvoje a územního plánování • Optimalizace územního plánování a využívání dotačních nástrojů

OPATŘENÍ F.2.2

Doplňkové formy spolupráce

Vazba na specifický cíl

Zvyšování znalostí o kultuře, jazyku a vývoji organizačních struktur sousedních zemí • Posilování institucionální kapacity a rozvoj kooperací institucí

Zdůvodnění

Vytvoření a zavedení společného kooperačního a komunikačního prostoru vyžaduje lepší koordinaci mezi aktéry ve všech oblastech a na všech úrovních společenského života. Významnou rolí přitom hraje výměna zkušeností a znalostí. Do tohoto procesu by měly být mnohem více zapojováni obyvatelé Euroregionu. Jako odpověď na společné problémy mají být vytvářena vhodná řešení. Kromě již podpořené komunikace místních akčních skupin má tato oblast tvořit rozhraní k dalším, dosud nedefinovaným tematickým oblastem, v nichž je rovněž možno podpořit spolupráci.

F.2

Implementace strategie – Akční plán

Akční plán strategie, který je samostatným dokumentem, představuje implementační část strategie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa na léta 2021–2027. Představuje souhrn konkrétních projektových záměrů, které vycházejí z konkrétních opatření Strategie.

Jedná se o živý dokument, tzn. že Akční plán bude průběžně aktualizován, tak jak budou v území vznikat nové záměry. Také se bude aktualizovat stav rozpracovanosti projektových záměrů – od projektové myšlenky až po projektový záměr, který může být předložen k financování např. do programů Interreg.

Strategické projekty budou identifikovány v třístranných pracovních skupinách Euroregionu – EUREXech. Bude stanovena i jejich priorita. Pokud jsou partnery členové pracovních skupin, budou v těchto skupinách dále rozpracovávány. Projektové záměry mohou vzniknout i mimo pracovní skupiny EUREX např. při konzultacích s potenciálními žadateli. Role Euroregionu bude tyto projektové záměry podporovat a pomoci budoucím partnerům projekty rozpracovávat případně na jejich realizaci žádat o podporu.

Jedním z atributů projektových záměrů v Akčním plánu jsou i možné zdroje financování. Ty se ale mohou u různých záměrů lišit. Některé záměry mohou být dokonce finančně nenáročné a nemusí být nutně řešeny formou dotace. Je pravděpodobné, že většina záměrů bude směřovat do jednoho nebo více z programů Interreg, které pokrývají území Euroregionu (ČR-Polsko, Sasko-ČR, Polsko-Sasko). Malé projekty především zaměřené na setkávání či na rozvoj cestovního ruchu zase budou směřovat do Fondů malých projektů v Euroregionu. Některé projektové záměry nebo jejich části mohou být vhodné k financování z národních operačních programů, národních zdrojů (stát, kraj, obce) či z programů podporujících nadnárodní spolupráci.

V rámci implementačního procesu Strategie bude fungovat Monitorovací tým, který bude jednou ročně naplňování Strategie vyhodnocovat a bude podávat zprávu Prezídiu Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. O implementaci strategie bude také informována třístranná Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Poděkování

Předložený dokument vznikl v úzké spolupráci s následujícími partnery:

DE

- Landkreis Görlitz
- Landkreis Bautzen
- Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH

CZ

- Liberecký kraj

PL

- Členské obce a kraje polské části ERN

stejně jako členové česko-německo-polských pracovních skupin Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Rádi bychom Vám poděkovali za Vaše nasazení, příspěvky a pomoc při tvorbě této publikace – a to také těm aktérům, kteří se na ní podíleli na plný úvazek nebo dobrovolně

kontakty

Euroregion Nisa

U Jezu 525/4,
460 01 Liberec
www.ern.cz

Euroregion Neisse e. V.

Hochwaldstraße 29,
02763 Zittau
www.euroregion-neisse.de

Euroregion Nysa

ul. 1 Maja 57,
58-500 Jelenia Góra
www.euroregion-nysa.pl

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Álnoj sousede. Hállo Nachbar.
Interreg V A / 2014-2020

www.neisse-nisa-nysa.org

2021-2027